

Sygn. akt IIIRC 117/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bombała

Protokolant: st.sekr.sąd. Anna Gabrysiak

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2013r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa **T. O.**

przeciwko **J. D.** działającej w imieniu małoletniego M. O.

o obniżenie alimentów

oraz

z powództwa wzajemnego **J. D.** działającej w imieniu małoletniego M. O.

przeciwko **T. O.**

o podwyższenie alimentów

I. oddała powództwo;

II. oddała powództwo wzajemne.

III. nie obciąża przedstawicielki ustawowej małoletniego pozwanego – powoda wzajemnego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda-pozwanego wzajemnie.-

Sygn. akt III RC 117/13

UZASADNIENIE

Powód T. O. pozwem z dnia 12.02.2013 r. wniósł o obniżenie alimentów zasądzonych na rzecz jego małoletniego syna z kwoty 850 zł miesięcznie do kwoty 400 zł miesięcznie oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, że od czasu wydania poprzedniego orzeczenia jego sytuacja uległa pogorszeniu, gdyż prowadzi już działalności gospodarczej i jest bezrobotny.

W odpowiedzi na pozew z dnia 14.03.2013 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o podwyższenie alimentów z kwoty po 850 zł do kwoty po 2.350 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu wskazała, że od daty wydania poprzedniego orzeczenia alimentacyjnego koszty utrzymania małoletniego wzrosły, małoletni wymaga leczenia i rehabilitacji. Podała, że nie pracuje. Twierdziła, że powód nie uczestniczy w opiece nad synem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków z dnia 13 września 2007 r. w sprawie III RC 179/07 zasądono na rzecz małoletniego od ojca alimenty w kwocie po 850 zł miesięcznie.

W dacie wydawania powyższego orzeczenia powód mieszkał z rodzicami, prowadził działalność gospodarczą, osiągał dochód miesięczny w kwocie ok. 1.000 zł miesięcznie. Jego możliwości zarobkowe wynosiły ok. 1.600 zł. W 2006 r. powód nie osiągnął dochodu.

Małoletni pozwany miał 1,5 roku, był objęty programem wczesnej interwencji, pozostawał pod opieką lekarzy z zakresu kardiologii, neurologii, psychologii oraz korzystał z zabiegów rehabilitacyjnych. Na koszty jego utrzymania składały się: leki 50 zł, koszty przejazdów do poradni specjalistycznych wraz z leczeniem 20 zł dziennie, wyżywienie 300 zł, małoletni powinien być poddany obowiązkowym szczepieniom.

W dacie orzekania strony nie mieszkały wspólnie.

(dowód: akta Sądu Rejonowego z dnia 13 września 2007 r. sygn. akt III RC 179/07)

Powód mieszka z rodzicami, siostrą i chłopakiem siostry we W..

Powód nie pracuje, jest zarejestrowany w PUP jako bezrobotny, otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w wysokości ok. 600 zł miesięcznie. W utrzymaniu pomagają mu rodzice. Wcześniej powód prowadził działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych. W 2011 r. powód uzyskał dochód w wysokości 2.234,23 zł. W 2012 r. działalność gospodarcza prowadzona przez powoda wykazała stratę.

Powód nie utrzymuje kontaktów z synem, ostatni raz widział syna w 2008 r., poza uiszczanymi alimentami nic dziecku nie kupuje i nie uczestniczy w inny sposób w wychowaniu syna.

Postanowieniem z dnia 19.11.2007 r. w sprawie III RNsm 599/07 Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej zobowiązał powoda, aby do dnia 7.12.2007 r. ubezpieczył małoletniego w ramach swojego ubezpieczenia społecznego.

(dowód: - przesłuchanie powoda – k. 137-138

- kserokopia postanowienia z 19.11.2007 r. w sprawie III RNsm 599/07 – k. 81

- zaświadczenie Naczelnika US W. z dnia 26.02.2013 r. – k. 82

- wniosek o wpis do (...) wraz z potwierdzeniem przyjęcia – k. 9-10

- deklaracja PIT 36 za 2012 rok – k. 163-166)

Małoletni pozwany zamieszkuje wraz z przedstawicielką ustawową we W..

Przedstawicielka ustawowa małoletniego nie pracuje, studiuje zaocznie, koszty czesnego wynoszą 750 zł miesięcznie, matka małoletniego opłaca je ze stypendium szkolnego. Matka pozwanego ponosi opłaty mieszkaniowe w wysokości 200-300 zł miesięcznie, telefon i Internet ok. 150 zł miesięcznie.

Matka pozwanego w 2011 r. otrzymała stypendium socjalne (...) we W., a w 2012 r. zapomogę w kwocie 1.500 zł. W 2011 r. osiągnęła przychód w wysokości 26.571,10 zł, w 2012 r. nie osiągnęła dochodu.

(dowód: - przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletniego pozwanego – k. 139-140

- decyzja Prezydenta W. z dnia 30.01.2013 r., 29.10.2011 r., 10.01.2012 r. – k. 8

- decyzja Wydziałowej Komisji Stypendialnej z dnia 14.12.2012 r. – k. 69

- odpis zupełny aktu urodzenia – k. 79-80
- deklaracja PIT za 2011 r. – k. 72-74
- zaświadczenie z PUP z dnia 30.03.2013 r. – k. 75
- zawiadomienie Komornika Sądowego z dnia 10.01.2013 r. – k. 76
- zaświadczenie Naczelnika US z dnia 7.05.2013 r. – k. 153)

Małoletni pozwany uczęszcza do szkoły podstawowej. Na jego miesięczne potrzeby składają się następujące koszty: leki 150 zł miesięcznie, wyżywienie 400 zł miesięcznie, wyprawka szkolna 30 zł miesięcznie, rozrywka w szkole 60 zł miesięcznie, obuwiu 67 zł miesięcznie, odzież 100 zł, dojazdy 100 zł, koszty utrzymania mieszkania w części przypadającej na małego 150 zł miesięcznie oraz koszty telefonu i Internetu przypadające na małego ok. 75 zł miesięcznie.

Małoletni jest zaliczony do osób niepełnosprawnych. Małoletni wymaga opieki lekarskiej, stwierdzono u niego asymetrię ciała, pozostaje pod opieką kardiologiczną, neurologiczną, stomatologiczną i ortodontyczną, często przechodzi infekcje górnych dróg oddechowych. Małoletni otrzymywał stypendium szkolne w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym w wysokości 85 zł miesięcznie oraz zasiłek szkolny w kwocie 120 zł.

(dowód: - przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małego pozwanego – k. 139-140

- orzeczenie o niepełnosprawności z dnia 17.03.2008 r. – k. 7
- faktury VAT z dnia 13.03.2013 r., 23.07.2012r., 16.03.2013 r., 22.03.2013 r. – k. 24
- dokumentacja medycznej małego pozwanego – k. 25-32, 35-52
- zaświadczenie z terapii wodnej L. z dnia 11.03.2013 r. – k. 53
- potwierdzenie przelewu z dnia 15.01.2013r., 21.02.2013 r., 14.02.2013 r. – k. 57-59
- decyzja 135/SOC/2011 – k. 67)

PUP we W. dysponował ofertami pracy dla technika usług kosmetycznych oraz osób bez zawodu za wynagrodzeniem 1.600 - 4.000 zł brutto miesięcznie oraz dla sprzedawcy za wynagrodzeniem 1.600 - 1.800 zł brutto miesięcznie.

(dowód: pismo PUP z dnia 26.04.2013 r. oraz 24.05.2013 r. – k. 141, 146)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o obniżenie alimentów i powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów nie zasługiwały na uwzględnienie.

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie przesłuchania powoda i matki pozwanego, a ponadto opierając się na dołączonych przez strony dokumentach i informacjach PUP.

Podstawy prawnej żądania powoda należy upatrywać w treści art. 138 k.r.o., który daje możliwość zmiany orzeczenia w przedmiocie alimentów w razie zmiany stosunków. Ustalenie zmiany stosunków, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy, następuje przez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi (uzasadnienie tezy VII uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r.). Przez pojęcie stosunków w tym przypadku należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku

alimentacyjnego i jego zakresu. Zmiana zatem stosunków tak pojmowanych jest zmianą okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego.

Przepis art. 133 k.r.o. stanowi, iż rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Oznacza to, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego, chociażby nawet w tych ramach nie znajdowały pokrycia wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji (orzeczenie SN z dnia 20 stycznia 1972 r., III CRN 470/71). Z treści art. 128 k.r.o. wynika natomiast, iż obowiązkiem alimentacyjnym jest obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania.

Rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej) jak i duchowych (kulturalnych), także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego) według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji (tak komentarz A. M., D. H., L.-R. A., O. A., S. T., S. A., Z. A. LEX 2010).

W niniejszej sprawie bez wątpienia na powódzie ciąży obowiązek alimentacyjny względem pozwanego.

Powód opierał swoje żądanie na twierdzeniu, iż od daty wydania poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów zmniejszyły się jego dochody. Małoletni pozwany – powód wzajemny opierał natomiast swoje żądanie o podwyższenie alimentów na twierdzeniu, iż od czasu wydania poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów koszt jego utrzymania wzrósł.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie była, w myśl art. 138 k.r.o., ocena zmiany stosunków uzasadniająca zmianę wysokości obowiązku alimentacyjnego. Sąd przeanalizował sytuację powoda w zakresie jego możliwości majątkowych i zarobkowych,

a także sytuację małoletniego pozwanego w kontekście jego potrzeb. Tym samym poprzez porównanie warunków istniejących w dacie wyroku ustalającego obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanego na kwotę 850 zł miesięcznie z warunkami obecnymi, Sąd mógł ocenić, czy zachodzi przesłanka z art. 138 k.r.o., będąca jedyną podstawą uwzględnienia żądania zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego.

W przedmiotowej sprawie powód domagał się obniżenia obowiązku alimentacyjnego do wysokości 400 zł miesięcznie. Nie kwestionował więc samego obowiązku alimentacyjnego jako takiego, lecz wniósł o zmniejszenie wysokości świadczeń.

Powód opierał swoje żądanie na twierdzeniu, iż od daty wydania poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów zmniejszyły się jego dochody. Prowadził wtedy działalność gospodarczą, osiągał dochód miesięczny w kwocie ok. 1.000 zł miesięcznie. Jego możliwości zarobkowe wynosiły ok. 1.600 zł. Obecnie nie pracuje, otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w wysokości ok. 600 zł miesięcznie. Małoletni pozwany w dacie wydania poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów miał 1,5 roku, był objęty programem wczesnej interwencji, pozostawał pod opieką lekarzy z

zakresu kardiologii, neurologii, psychologii oraz korzystał z zabiegów rehabilitacyjnych. Na koszty jego utrzymania składały się: leki 50 zł, koszty przejazdów do poradni specjalistycznych wraz z leczeniem 20 zł dziennie, wyżywienie 300 zł, małoletni powinien być poddany obowiązkowym szczepieniom. Obecnie małoletni pozwany uczęszcza do szkoły podstawowej. Na jego miesięczne potrzeby składają się następujące koszty: leki 150 zł miesięcznie, wyżywienie 400 zł miesięcznie, wyprawka szkolna 30 zł miesięcznie, rozrywka w szkole 60 zł miesięcznie, obuwie 67 zł miesięcznie, odzież 100 zł, dojazdy 100 zł, koszty utrzymania mieszkania w części przypadającej na małoletniego 150 zł miesięcznie oraz koszty telefonu i Internetu przypadające na małoletniego ok. 75 zł miesięcznie, a zatem koszt jego miesięcznego utrzymania wynosi ok. 1.200 zł.

Jak wynika z treści art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, ale również od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Powód twierdził, że jego możliwości zarobkowych uległy zmniejszeniu, jednakże nie przedłożył żadnych dowodów, które by to potwierdzały. W ocenie Sądu analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że powód nie udowodnił należycie zmian w zakresie jego możliwości majątkowych i zarobkowych. Zdaniem Sądu możliwości zarobkowego powoda się nie zmieniły, owszem powód obecnie nie pracuje i otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w wysokości ok. 600 zł miesięcznie, jednakże rynek pracy dysponował ofertami pracy dla sprzedawcy za wynagrodzeniem 1.600 - 1.800 zł brutto miesięcznie oraz dla osób bez zawodu za wynagrodzeniem 1.600 - 1.800 zł brutto miesięcznie. Sąd ustalając zakres świadczeń alimentacyjnych bierze pod uwagę przede wszystkim możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego, a nie faktycznie uzyskiwane przez niego dochody. W ocenie Sądu powód nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych. Zdaniem Sądu wykorzystując swoje wszystkie możliwości zarobkowe powód jest w stanie i powinien łożyć na rzecz małoletniego pozwanego alimenty w dotychczasowej wysokości. W tamtym okresie możliwości zarobkowe powoda opiewały na kwotę około 1600 zł brutto miesięcznie, aktualnie jak wynika z przykładowych ofert pracy istniejących na rynku jego możliwości zarobkowe są zbliżone. Biorąc pod uwagę, że powód nie ponosi większych kosztów mieszkaniowych i kosztów związanych ze swoim utrzymaniem, mieszka z rodzicami, którzy pomagają mu w utrzymaniu, a także fakt, iż mógłby on z wykonywanej pracy uzyskiwać dochody na wskazanym wyżej poziomie, Sąd nie miał wątpliwości, iż powództwo o obniżenie alimentów nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wobec powyższego Sąd powództwo oddalił, o czym orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

Pozwana wniosła powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów z kwoty po 850 zł do kwoty po 2.350 zł miesięcznie. W ocenie sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Biorąc pod uwagę, że możliwości zarobkowe powoda wynoszą 1.600 - 1.800 zł, Sąd doszedł do przekonania, że nie jest on w stanie płacić obecnie wyższych alimentów niż zasądzone. Należy pamiętać, że, w myśl wyżej wymienionego art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, ale również od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Między wymienionymi przesłankami zachodzi współzależność wyrażająca się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Pozwany powinien zaspokajać potrzeby małoletniego pozwanego w takim zakresie, w jakim pozwalają mu na to możliwości zarobkowe i majątkowe. Górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego, choćby nawet nie zostały w tych granicach pokryte wszelkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji (wyrok SN z 20.01.1972 r., III CRN 470/71).

W ocenie Sądu matka pozwanego nie udowodniła ponadto należycie faktu zwiększenia się jego usprawiedliwionych potrzeb. W dacie wydawania powyższego orzeczenia na koszty miesięcznego utrzymania małoletniego pozwanego składały się leki 50 zł, koszty przejazdów do poradni specjalistycznych wraz z leczeniem 20 zł dziennie, wyżywienie 300 zł, małoletni powinien być poddany obowiązkowym szczepieniom. Obecnie na jego miesięczne potrzeby składają się następujące koszty: leki 150 zł miesięcznie, wyżywienie 400 zł miesięcznie, wyprawka szkolna 30 zł miesięcznie, rozrywka w szkole 60 zł miesięcznie, obuwie 67 zł miesięcznie, odzież 100 zł, dojazdy 100 zł, koszty utrzymania mieszkania w części przypadającej na małoletniego 150 zł miesięcznie oraz koszty telefonu i Internetu przypadające na małoletniego ok. 75 zł miesięcznie, a zatem koszt jego miesięcznego utrzymania wynosi ok. 1.200 zł, czyli w porównaniu z kosztami jego utrzymania w dacie wydawania powyższego orzeczenia, nie uległy istotnemu zwiększeniu

i są na zbliżonym poziomie. Matka pozwanego twierdziła, że na miesięczne koszty utrzymania małoletniego składają się ponadto koszty zajęć na basenie, które wynoszą ok. 1.000 zł miesięcznie. Sąd nie uwzględnił tych kwot do kosztów utrzymania małoletniego pozwanego. W ocenie Sądu matka pozwanego nie udowodniła, że ponosi te wydatki, nie przedłożyła żadnych dokumentów i innych dowodów, które by to potwierdzały. Sama ponadto przyznała, iż w ostatnim okresie syn nie uczęszczał na basen z uwagi na częste infekcje. Tymczasem zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu wywodzi skutki prawne, zaś regulacji tej w przepisach proceduralnych odpowiada treść art. 232 k.p.c., zgodnie z którym to strony są zobowiązane wykazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Podkreślić należy, iż treść art. 6 k.c. i 232 k.p.c. oznacza, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazanych (tak również SN w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76).

W ocenie Sądu, nawet jeżeli w ramach alimentów nie znajdują pokrycia wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji pozwanego, to utrzymanie w pozostałym zakresie pozwanemu jest zobowiązana zapewnić matka. Wprawdzie art. 135 § 2 k.r.o. stanowi, iż wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka może polegać także na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie, to jednak, w ocenie Sądu, nie zwalnia on matki pozwanego od realizacji swojego obowiązku alimentacyjnego także poprzez wkład finansowy, tym bardziej, że, jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego rynek pracy dysponował ofertami pracy dla technika usług kosmetycznych oraz osób bez zawodu za wynagrodzeniem 1.600 - 4.000 zł brutto miesięcznie, czyli jej obecna sytuacja finansowa jest zbliżona do powoda. Matka małoletniego pozwanego ma możliwości zarobkowe na poziomie minimum 1.600 zł brutto miesięcznie, powinna zatem podjąć pracę zarobkową i z uzyskiwanych dochodów pokrywać niezaspokojone przez powoda tytułem alimentów pozostałe koszty utrzymania małoletniego pozwanego.

W tej sytuacji, biorąc pod uwagę opisane wyżej okoliczności, Sąd oddalił powództwo wzajemne, o czym orzeczono jak w punkcie II sentencji wyroku.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd nie obciążył przedstawicielki ustawowej małoletniego pozwanego – powoda wzajemnego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda - pozwanego wzajemnie.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji wyroku.